

RAPORLAR :

MUDANYA HAFRİYATINA DAİR KISA RAPOR

Mudanya'da "Alçak Bayır,, denilen yerde, Şakir Çavuş'un evinin bahçesinde bulunan yeraltı mezar abidesinde 3 Temmuz 1942 de başlamak suretile, Galatasaray lisesi hocalarından Mr. Mamboury ile birlikte, tetkikatta bulunduk ve aynı zamanda mezarın içinde ve etrafında hafriyat dahi yaptık. Bundan aşağı yukarı 16 sene önce açılmış olduğu anlaşılan (bakınız "Yeni Bursa,, gazetesi 26 Temmuz 1926) bu mezar abidesi $2,60 \times 2,60$ eb'adında bir dört köşe oda ve 8,80 uzunluğunda ve 1,05 genişliğinde bir koridordan ibarettir. Odanın yan duvarları muntazam ufki tabakalar teşkil eden, son derece itinalı bir surette işlenmiş kalker taşlarından yapılmıştır. Odanın tavan konstrüksiyonu bilhassa calibi dikkattir. Bu tavan, toprak olan oda zemininden 2,18 yükseklikte, odanın köşelerine aykırı olarak yerleştirilmiş büyük, kalın ve yassı od taşı levhalarından tereküp etmekte ve bu suretle en alt kısımda örtülmesi icabeden yer bir sekiz köşe haline getirilmiş bulunmaktadır. Bu sekiz köşe ise, yine köşelere aykırı olarak konmuş taş levhalar sayesinde bir dört köşe haline getirilmekte ve bu dört köşe aynı tarzda üç defa daha küçültülmek suretile en üst kısımda $0,60 \times 0,52$ eb'adında bir delik bırakılmakta ve bu delik te büyük ve yassı bir taşla örtülmüş bulunmaktadır. Odanın 1,73 uzunluğunda ve 0,80 genişliğinde bir kapısı vardır. Yekpare od taşından yapılmış olan kapı kanadı mihveri üzerinde halâ dönmetedir. Koridor mahalli siyah andezit taşından, çok daha itinasız bir şekilde ve "poligonal,, teknikte yapılmış ve oldukça kaba işlenmiş taş blokların faslı müşterekleri beyazımtırak bir harçla doldurulmuştur. Koridorun muntehası, yani mezarın asıl methali, büyük ve yassı taşlarla örtülmüştü. Binada ve temellerinde yaptığımız tetkikat, son zamanlarda iddia edildiği gibi, koridorun mezar odasından daha eski olmadığını, fakat binanın bir

kül olarak yapıldığını ve *Milâddan önce IV. asrın ilk yarısına aid* olduğunu göstermiştir.

Mezarın içinde yaptığımız hafriyatta bazı ehemmiyetsiz toprak eserlere rastlanmış, mezarda evvelce bulunarak Bursa müzesine götürülmüş olan bazı tunç ve toprak eserlerin fotoğraflarının gönderilmesi hafriyatı ziyaret etmiş olan Bursa müzesi müdürü Bay A. Rıza Yalgın'dan rica edilmiştir.

Bu mezar abidesi, gerek plâni ve bilhassa mezar odasının tavanının konstrüksiyonu bakımından son derece enteresan olup bir taraftan Trakya kubbeli mezarları (bilhassa Kurtkale mezarının ön odası), diğer taraftan Anadolu'da münferid bir durumda kalan bazı mezar abideleri ile (meselâ Belevi, Karalar) rabitalar göstermektedir.

Trakya hafriyatı Direktörü ve İstanbul Müzeleri
Umum Müdür Muavini

Dr. ARİF MÜFİD MANSEL
